

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.8.2021

Łódź, 27 września 2021 r.

Pani Monika Hankiewicz
 tłumacz przysięgły TP/196/06
firma przedsiębiorcy:
MONIKA HANKIEWICZ „SPACJA”

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego¹, przeprowadzona została planowana kontrola, której przedmiotem była prawidłowość i rzetelność prowadzenia repertorium oraz pobierania wynagrodzenia za czynności wykonane na rzecz podmiotów określonych w art. 15 uztp, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli.

Czynności kontrolne z udziałem tłumacza przysięgłego przeprowadzone zostały 28 czerwca i 13 lipca 2021 r.

Kontrolę przeprowadzili – zgodnie z upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 21 czerwca 2021 r.², wydanymi na podstawie art. 49 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców³ - pracownicy oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

1. Monika Pasiczyńska – Główny Specjalista, kierownik zespołu kontrolerów, upoważnienie Nr 44/2021;
2. Izabela Marczak – Główny Specjalista, członek zespołu kontrolerów, upoważnienie Nr 45/2021.

Kontrola odnotowana została w książce kontroli pod poz. 1/2021.

Na podstawie art. 53 ustawy Prawo przedsiębiorców sporządzono protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1326., dalej: uztp.

² Akta kontroli, str. 21-24.

³ Dz. U z 2019 r. poz. 1292 za zm. Publikator aktualny na dzień kontroli.

Tłumacz przysięgły w zakresie spraw będących przedmiotem kontroli działa na podstawie:

- ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego,
- rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego⁴.

W zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium, kontroli poddano 147 wpisów (ok. 10% populacji), z tego 143 wpisy dotyczyły tłumaczeń pisemnych, a 4 – tłumaczeń ustnych.

W ramach wymienionych wpisów 1 pozycja⁵ dotycząca tłumaczenia ustnego nie została zbadana z uwagi na usunięcie z repertorium przedmiotowego wpisu ze względu na to, że nie doszło do tłumaczenia ustnego. Powyższe opisane zostało w dalszej części niniejszego dokumentu.

Pod względem kwot pobranego wynagrodzenia zbadano 136 wpisów (ok. 10% dotyczących czynności wykonanych na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp).

Na podstawie dokonanych ustaleń skontrolowaną działalność tłumacza przysięgłego należy ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**⁶.

Powyższa ocena oparta została, m.in. na wskazanych w dalszej części dokumentu nieprawidłowościach i uchybieniach, które dotyczą niewypełnienia albo niewystarczającego wypełnienia wymogów art. 17 ust. 2 uztp, przy uwzględnieniu obowiązków określonych w *Zasadach Oceny Poprawności Prowadzenia Repertorium Czynności Tłumacza Przysięgłego stosowanych przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości*⁷.

W toku kontroli tłumacz przysięgły udzieliła wyjaśnień odnoszących się do stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień⁸.

Ustalenia kontroli:

1. W okresie objętym kontrolą tłumacz przysięgły prowadziła repertorium w formie elektronicznej⁹, wpisy ponumerowane zostały w sposób ciągły, oddzielnie dla każdego tłumaczonego dokumentu. Do oznaczenia liczby porządkowej wpisów, przed liczbami jedno- i dwucyfrowymi wprowadzono cyfry „00” lub „0”.

⁴ Dz.U. z 2005 r. Nr 15, poz. 131 ze zm. Publikator aktualny na dzień kontroli. Dalej: rozporządzenie.

⁵ 1048/2020.

⁶ Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁷ Źródło: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komisja-odpowiedzialnosci-zawodowej-tlumaczy-przysieglych-koz>, dalej: *Zasady*.

⁸ Protokoły przyjęcia ustnych wyjaśnień z 28 czerwca i 13 lipca 2021 r., akta kontroli, str. 25-26, 193-200.

⁹ Wydruk repertorium - akta kontroli, str. 31-180.

Przedstawiony sposób numeracji wpisów tłumacz przysięgły wyjaśniła formułą systemu, w którym prowadzone jest repertorium, uwzględniającą liczbę tłumaczeń z lat poprzednich.

2. Odnosząc się do spełnienia wymogów określonych w art. 17 ust. 2 pkt 1-4 uztp dla wpisów dotyczących tłumaczeń pisemnych, stwierdzono, że w repertorium widnieje:

- a) data przyjęcia zlecenia oraz zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem, przy czym:
- w 65 pozycjach¹⁰ repertorium prowadzonego od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r., w rubryce *data zlecenia* wpisano *17.06.2019 r.*,
 - w repertorium prowadzonym od 01.01.2021 r. w ww. rubryce dla 1 pozycji¹¹ wpisano datę *18.12.2020 r.*, dla 19 pozycji¹² datę *07.08.2020 r.* i dla 7 pozycji¹³ datę *16.12.2020 r.*

W rubryce *zwrot dokumentu wraz z tłumaczeniem* informacje o dacie zwrotu są chronologiczne.

Powyższe tłumacz przysięgły wyjaśniła rejestracją w repertorium dokumentów gotowych do oddania, z uwagi na wielkość realizowanych zleceń, po wykonaniu czynności tłumaczenia. Wpisy dokonywane były zgodnie z chronologią wykonania tłumaczeń, a wyznacznikiem dla kontrolowanej była data wykonania zlecenia, nie zaś data przyjęcia zlecenia.

Z uwagi na ujęcie w *Zasadach* standardów stanowiących, że wpisów w repertorium dokonuje się *od pierwszego do ostatniego dnia danego roku dla każdego roku oddzielnie (...)* bez wskazania jednak, czy powyższe odnosi się do daty zlecenia, czy daty zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem, przyjmuje się przedłożone wyjaśnienia, bowiem informacje wymagane art. 17 ust. 2 pkt 1 uztp figurują w repertorium. Niemniej jednak, w ocenie organu kontroli, zasadnym byłoby przyjęcie praktyki odnotowywania czynności tłumacza przysięgłego według dat zleceń czynności, dla zapewnienia porządku prowadzenia repertorium, w tym uniknięcia wątpliwości co do przyporządkowania danych wpisów do określonego okresu (roku),

¹⁰ 24, 34, 44, 54, 64, 74, 84, 94, 104, 114, 124, 135, 145, 155, 165, 175, 185, 195, 205, 225, 286, 296, 336, 346, 356, 366, 376, 386, 397, 407, 417, 427, 437, 447, 457, 467, 477, 487, 497, 507, 517, 528, 538, 548, 558, 779, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 921, 931, 941, 951, 961, 971, 981/2020.

¹¹ 8/2021

¹² 18, 28, 39, 49, 59, 70, 80, 90, 101, 204, 215, 225, 246, 256, 266, 277, 287, 298, 308/2021.

¹³ 121, 132, 142, 153, 163, 173, 184/2021.

- b) oznaczenie zleceniodawcy albo zamawiającego wykonanie oznaczonego tłumaczenia,
- c) opis tłumaczonego dokumentu, wskazujący nazwę, datę i oznaczenie dokumentu, język, w którym go sporządzono, osobę lub instytucję, która sporządziła dokument, oraz uwagi o jego rodzaju, formie i stanie, przy czym:
- w 2 pozycjach¹⁴ nazwy tłumaczonych dokumentów określono jako *okładka dokumentów*. Tłumacz przysięgły podała, że tłumaczony dokument *to okładka do akt (...) i najczęściej zawiera nazwę organu, słowo „okładka do dokumentów”, sygnaturę akt i nazwisko referenta*. W powyższej kwestii nie zgłasza się uwag,
 - w 1 pozycji¹⁵ stwierdzono brak oznaczenia dokumentu albo stosownej adnotacji o braku ww. elementu. Zamieszczono natomiast wpis *higieniczny element zamykający*.

Powyższe wyjaśniono nadaniem oznaczenia w postaci nazwy certyfikowanego wyrobu z uwagi na brak oznaczenia numerycznego tłumaczonego dokumentu.

Zgodnie z Zasadami: „oznaczenie dokumentu” (...) numer dokumentu może być w tej rubryce wpisany jako oznaczenie dokumentu, jeśli dokument jest opatrzony numerem, jeśli jednak dokument nie ma swojego numeru – należy wpisać każde inne oznaczenie, na przykład składające się z samych liter lub liter i cyfr. W razie braku daty lub oznaczenia dokumentu, należy ten fakt odnotować zwrotem „bez oznaczenia” lub skrótami „b.d.” albo „b.o.”.

W omawianym przypadku dokument nie posiadał oznaczenia numerycznego, zatem przyjęte przez kontrolowaną oznaczenie dokumentu ocenia się jako prawidłowe, aczkolwiek bardziej zasadne byłoby zamieszczenie adnotacji *bez oznaczenia*,

- w 30 pozycjach¹⁶ w rubryce *osoba lub instytucja, która sporządziła dokument* nie odnotowano danych pozwalających na identyfikację podmiotu sporządzającego tłumaczony dokument, w tym: w 27 pozycjach¹⁷ zamieszczono wpis *brak danych*, w 1 pozycji¹⁸ – *brak danych (...)*, a w 2 pozycjach¹⁹ – *brak danych – wydruk z systemu Informacyjnego Schengen*.

¹⁴ 608/2020, 1001/2020.

¹⁵ 4/2020.

¹⁶ 779/2020, 790/2020, 820/2020, 830/2020, 840/2020, 850/2020, 860/2020, 870/2020, 880/2020, 890/2020, 900/2020, 910/2020, 921/2020, 931/2020, 941/2020, 951/2020, 961/2020, 971/2020, 981/2020, 132/2021, 142/2021, 153/2021, 163/2021, 173/2021, 184/2021, 225/2021, 401/2021, 1031/2020, 538/2020, 548/2020.

¹⁷ 779/2020, 790/2020, 820/2020, 830/2020840/2020, 850/2020, 860/2020, 870/2020, 880/2020, 890/2020, 900/2020, 910/2020, 921/2020, 931/2020, 941/2020, 951/2020, 961/2020, 971/2020, 981/2020, 132/2021, 142/2021, 153/2021, 163/2021, 173/2021, 184/2021, 225/2021, 401/2021.

¹⁸ 1031/2020.

¹⁹ 538/2020, 548/2020.

Zamieszczenie przywołanych adnotacji tłumacz przysięgły uzasadniła sytuacją, w której *żaden element tłumaczonego dokumentu nie pozwala na identyfikację jego autora, są to przykładowo zrzuty ekranu lub pliki Excel zawierające dane liczbowe.*

Odnosnie do 1 z wymienionych pozycji²⁰ adnotacja wpisana została *na podstawie podmiotu uprawnionego do dostępu do bazy danych, z której pochodzi wydruk.*

Organ kontroli przyjmuje powyższe wyjaśnienia,

d) wskazanie rodzaju wykonanej czynności, języka tłumaczenia, liczby stron tłumaczenia oraz sporządzonych egzemplarzy, jednakże:

- w 1 pozycji²¹ nie odnotowano języka tłumaczenia. Kontrolowana wyjaśniła: *dokument oryginalny, który ja pierwotnie tłumaczyłam był w języku polskim, a więc tłumaczyłam z języka polskiego na węgierski i sporządziłam dodatkowe egzemplarze tego pierwotnego tłumaczenia.*

Zgodnie z Zasadami: Rubryka „rodzaj wykonanej czynności i język tłumaczenia”. Wpis do tej rubryki ma określić czynność wykonaną przez tłumacza przysięgłego, do wykonania której pozostaje uprawniony mocą art. 13 ww. ustawy, a więc jedną z następujących czynności: (...) poświadczenie dostarczonego tłumaczenia pisemnego z języka (...) na język (...), odpis dokumentu w języku (...), poświadczenie dostarczonego odpisu dokumentu w języku (...).

Nieodnotowanie danych w zakresie języka tłumaczenia stanowi nieprawidłowość,

- w 1 pozycji²² w wyniku omyłki pisarskiej błędnie odnotowano język tłumaczenia.

Powyższe stanowi uchybienie.

Poza przedstawionymi powyżej ustaleniami stwierdzono w repertorium, odnośnie do 10 pozycji²³, że nie odnotowano danych w zakresie: liczby stron tłumaczenia oraz sporządzonych egzemplarzy; wysokości pobranego wynagrodzenia, oraz daty zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem. W odniesieniu do tych przypadków zamieszczono informację: *postanowienie zlecające przetłumaczenie dokumentów oznaczonych nr repertorium 885/2020 do 984/2020 zostało uchylone postanowieniem (...).*

Kontrolowana wyjaśniła, że organ zlecający tłumaczenie uchylił w części zlecenie realizowane etapowo oraz: *Z uwagi na powyższe tłumaczenia nie oddałam i wynagrodzenia nie pobrałam (...). Tłumaczenie wykonywałam w 2020 r.*

²⁰ 1031/2020.

²¹ 14/2020.

²² 18/2021.

²³ 890/2020, 900/2020, 910/2020, 921/2020, 931/2020, 941/2020, 951/2020, 961/2020, 971/2020, 981/2020.

Do powyższych wyjaśnień organ kontroli nie zgłasza uwag.

3. Odnosnie do spełnienia wymogów określonych w art. 17 ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5 uztp, dotyczących tłumaczeń ustnych ustalono, że odnotowano datę przyjęcia zlecenia; oznaczenie zleceniodawcy lub zamawiającego wykonanie oznaczonego tłumaczenia; wskazano rodzaj wykonanej czynności, język tłumaczenia; datę, miejsce, zakres i czas trwania tłumaczenia, przy czym:

w odniesieniu do daty, miejsca, zakresu i czasu trwania tłumaczenia stwierdzono, że:

- w 1 pozycji²⁴ zamieszczony wpis nie pozwala na określenie miejsca, w którym przeprowadzono czynność tłumacza przysięgłego (czynność wykonano w terenie, zaś kontrolowana nie znała dokładnego adresu).

Organ kontroli przyjmuje powyższe wyjaśnienia.

Ponadto stwierdzono, że 1 pozycja²⁵ dotycząca tłumaczenia ustnego została usunięta z repertorium. Okoliczności działania kontrolowanej zostały przywołane w początkowej części niniejszego dokumentu. Dodatkowo kontrolowana wyjaśniła, że wystąpiła tylko o zwrot kosztów utraconego zarobku. Ponadto przyznała, że nie wiedziała jak odnotować fakt nieodbycia się czynności tłumaczenia ustnego²⁶.

Wyjaśnienia nie zostały uwzględnione przez organ kontroli.

Tłumacz przysięgły zobowiązany jest do należytego i rzetelnego prowadzenia repertorium, które stanowi podstawę oceny jego działalności. Obowiązek dochowania należytej staranności obliguje zatem tłumacza do umieszczania w repertorium wpisów zgodnie z wymogami art. 17 ust. 2 uztp. Odnosząc się do poczynionych ustaleń należy zauważyć, że usunięcie wpisu prowadzi do mylnego przeświadczenia o niezastąpieniu faktu powołania tłumacza przysięgłego do wykonania czynności. W opisanym przypadku brak stawiennictwa na rozprawie osoby, której tłumaczenie miało być wykonane nie uprawnia do usunięcia wpisu z repertorium, a zobowiązuje do sporządzenia stosownej adnotacji o braku wykonania czynności tłumaczenia z uwagi na zaistniałe okoliczności.

Wylimitowanie wpisu z repertorium ocenia się jako nieprawidłowość.

4. W odniesieniu do obowiązku odnotowywania w repertorium pobranego wynagrodzenia i jego wysokości ustalono, że:

²⁴371/2021.

²⁵1048/2020.

²⁶Akta kontroli str. 201-218.

a) kwoty pobranego wynagrodzenia zostały zapisane, przy czym większość zbadanych wpisów zawierała dane o kwocie pobranego wynagrodzenia określone za pomocą działań matematycznych bez podania łącznej kwoty pobranego wynagrodzenia, co uzasadniono zachowaniem przejrzystości wyliczenia zastosowanej stawki.

Przyjmuje się udzielone wyjaśnienia,

b) w zakresie wysokości pobranego wynagrodzenia stwierdzono, że:

- w 56 pozycjach²⁷, dotyczących czynności wykonanych na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp, stawki pobranego wynagrodzenia nie zostały podwyższone o kwotę podatku od towarów i usług. Powyższe kontrolowana wyjaśniła: *nie byłam podatnikiem podatku od towarów i usług do 24 lipca 2020 r.* Jednocześnie stwierdzono, że w 3 pozycjach²⁸ dotyczących czynności wykonanych przed tą datą tłumacz przysięgły naliczyła podatek VAT, choć nie była do tego uprawniona.

Wobec opisanego stanu faktycznego, poucza się tłumacza przysięgłego o zachowaniu należytej staranności przy pobieraniu i odnotowywaniu kwoty wynagrodzenia zgodnie z rozporządzeniem, w szczególności z uwzględnieniem podatku od towarów i usług w przypadku, jeśli tłumacz przysięgły jest podatnikiem ww. podatku.

5. Ustalenia kontroli nie obejmują rzetelności zapisów dotyczących odmowy wykonania czynności na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp, bowiem w kontrolowanym okresie nie zaistniała taka okoliczność.

Przedstawiając powyższe ustalenia i ocenę zobowiązuję Panią do bezwzględnego:

1. nieusuwania z repertorium informacji o czynnościach tłumacza przysięgłego, w tym także w przypadku, gdy nie doszło do zleconej (zamówionej) czynności,
2. odnotowywania w repertorium wszystkich informacji określonych w art. 17 ust. 2 uztp z uwzględnieniem wymogów *Zasad*;
3. ustalania kwot wynagrodzenia za czynności wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp, zgodnie z § 2 rozporządzenia ze szczególnym uwzględnieniem § 6a rozporządzenia.

²⁷ 14, 24, 34, 44, 54, 64, 74, 84, 94, 104, 114, 124, 135, 145, 155, 165, 175, 185, 195, 205, 225, 235, 245, 276, 286, 296, 306, 316, 336, 346, 356, 366, 376, 386, 397, 407, 417, 427, 437, 447, 457, 467, 477, 487, 497, 507, 517, 528, 538, 548, 558, 578, 588, 596, 598, 638/2020.

²⁸ 608/2020, 618/2020, 628/2020.

Informuję, że na podstawie § 49 ust. 1 i 2 Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi²⁹, kierownik jednostki kontrolowanej, w wyznaczonym terminie informuje zarządzającego kontrolę o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zarządzający kontrolę ma prawo żądania w każdym czasie informacji o stanie realizacji zaleceń pokontrolnych lub innych działaniach podjętych w wyniku kontroli, w szczególności w celu usunięcia nieprawidłowości i wykonania wniosków.

Wobec powyższego oczekuję stosownej informacji w terminie **20 dni** od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z § 48 Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Ewa Wardęga
**Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru
i Kontroli**

²⁹ Załącznik do Zarządzenia Nr 3/2018 Wojewody Łódzkiego z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.